

UDKAST

Social- og Boligministeriet
Center for Jura og Internationale Opgaver
2024-9442/LTH
12. marts 2025

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ændring af adoptionsloven
(Udskudt ophævelse af håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption)

§ 1

I lov nr. 679 af 11. juni 2024 om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption) foretages følgende ændring:

1. I § 2, *stk.* 2, ændres »1. juli 2025« til: »1. januar 2027«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den 16. januar 2024 offentliggjorde Danish International Adoption (DIA), at organisationen ville foretage en kontrolleret afvikling af sine aktiviteter i relation til formidling af international adoption. DIA var på det tidspunkt den eneste organisation i Danmark, der havde tilladelse til formidling af international adoption.

Dette medførte behov for etablering af lovhjemmel til, at Ankestyrelsen, der varetager en række opgaver i relation til national og international adoption, i en periode midlertidigt ville kunne varetage DIA's arbejde med formidling af international adoption, såfremt DIA ikke kunne eller ville varetage sine adoptionsformidlende opgaver.

Denne hjemmel blev etableret ved lov nr. 679 af 11. juni 2024 om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption). Det blev imidlertid bestemt i loven, at hjemlen til at overlade varetagelse af international adoptionsformidling til Ankestyrelsen bortfalder pr. 1. juli 2025.

Den 31. oktober 2024 afsluttede DIA sit arbejde som adoptionsformidlende organisation. Som følge heraf ændrede social- og boligministeren adoptionsbekendtgørelsen sådan, at Ankestyrelsen midlertidigt overtog DIA's opgaver med adoptionsformidling pr. 1. november 2024.

Social- og Boligministeriet er i færd med at overveje, hvordan den internationale adoptionsformidling til Danmark bedst organiseres med henblik på at håndtere de udfordringer, som international adoptionsformidling står over for i dag. Indtil der er taget stilling til den fremtidige tilrettelæggelse af international adoptionsformidling i Danmark, og denne løsning er implementeret, er det nødvendigt at sikre, at den gældende midlertidige ordning kan fortsætte efter den 1. juli 2025.

Med lovforslaget foreslås det derfor at udskyde bortfaldet af Ankestyrelsens hjemmel til at varetage opgaven med international adoptionsformidling indtil den 1. januar 2027. Dette vil betyde, at den nuværende midlertidige adoptionsformidling vil kunne fortsætte indtil den 1. januar 2027, mens en løsning for den fremtidige adoptionsformidling søges vedtaget og implementeret.

2. Udskydelse af bortfaldet af Ankestyrelsens hjemmel til at varetage international adoptionsformidling

2.1. Gældende ret

Efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, kan social- og boligministeren give en privat organisation tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark, når organisationen opfylder betingelserne i §§ 30 a og 30 b samt i de forskrifter, der er fastsat i medfør af § 30 c (adoptionsformidlende organisation). Bestemmelsen indebærer, at der alene kan drives international adoptionsformidlende virksomhed i Danmark, dvs. formidling i Danmark til adoption af børn, der ikke har bopæl i Danmark, i privat regi efter tilladelse fra social- og boligministeren. Bestemmelsen giver således ikke ministeren hjemmel til at overlade international adoptionsformidling til offentlige myndigheder.

International adoptionsformidling omfatter navnlig samarbejde med udenlandske adoptionsorganisationer og myndigheder, vejledning til adoptanter om valg af afgiverland (dvs. det land, hvor et barn under 18 år har bopæl før adoptionen), klargøring af adoptionsansøgernes sag til udsendelse til det valgte afgiverland, udsendelse og løbende opfølgning på sagens forløb og status i udlandet.

Fra og med 2015 var Danish International Adoption (DIA) den eneste adoptionsformidlende organisation i Danmark, der havde tilladelse efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven. Ud over selve adoptionsformidlingen var DIA i kraft af sine akkrediteringsvilkår pålagt at udføre andre opgaver med nær forbindelse til adoptionsformidlingen. Det drejede sig om afsendelse af opfølgningsrapporter til afgiverlandene i de sager, hvor der er gennemført en adoption af et udenlandsk barn til Danmark.

Herudover fulgte det af akkrediteringsvilkårene, at DIA skulle varetage de opgaver vedrørende Post Adoption Service (PAS-opgaver), som Danmark efter Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (herefter Haageradoptionkonventionen) er forpligtet til at varetage. Det drejer sig navnlig om understøttelse af den adopteredes ret til kendskab til egen historie, i form af at yde bistand i forbindelse med anmodning om aktindsigt, tilbagerejser, kontakt til relevante aktører i udlandet, kontakt til biologisk slægt m.v.

DIA meddelte den 16. januar 2024, at den ville foretage en kontrolleret afvikling af sine adoptionsformidlende aktiviteter.

Da der ikke var andre adoptionsformidlende organisationer i Danmark, medførte denne meddelelse behov for at etablere hjemmel til, at Ankestyrelsen, der varetager en række opgaver i relation til national og international adoption, indtil videre kunne varetage de opgaver, som en adoptionsformidlende organisation med tilladelse efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven skal varetage.

Denne hjemmel blev etableret ved § 1 i lov nr. 679 af 11. juni 2024 om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption), hvorved der i adoptionsloven som § 30, stk. 3, blev indsat en bestemmelse, hvorefter social- og boligministeren kan fastsætte regler om at give Ankestyrelsen tilladelse til som adoptionsformidlende organisation at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Social- og boligministeren kan endvidere fastsætte regler om Ankestyrelsens adoptionsformidlende aktiviteter, om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder bistand efter adoption (Post Adoption Service), og om betaling og opkrævning af gebyr for adoptionshjælp. §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j finder ikke anvendelse for Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 187 som fremsat, side 6-7, at tilladelsen til Ankestyrelsen til at virke som adoptionsformidlende organisation vil kunne begrænses tidsmæssigt og til bestemte sager. Det var således forventningen, at social- og boligministeren ville give tilladelse til Ankestyrelsen til at virke som adoptionsformidlende organisation fra det tidspunkt, hvor DIA måtte opføre sig med sin adoptionsformidlende virksomhed, indtil der er opnået klarhed over den fremtidige tilrettelæggelse af international adoption til Danmark. Muligheden for at give en sådan tilladelse skulle alene anvendes, såfremt det var nødvendigt. Tilladelsen forventedes endvidere begrænset til alene at vedrøre verserende sager hos DIA, dvs. sager hvor ansøgeren pr. 16. januar 2024 var opført på ventelisten hos DIA til international adoption, både sager, hvor der var sket matchning mellem et udenlandsk barn og en adoptant, og sager, hvor der ikke var sket matchning.

Samtidig fremgår det af lovbemærkningerne, at social- og boligministeren blev bemyndiget til at fastsætte regler om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder fremsendelse af opfølgingsrapporter til afgiverlandene og varetagelse af de PAS-opgaver, som DIA hidtil havde varetaget.

De almindelige regler i adoptionsloven vil finde anvendelse for Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation. Lovens § 30, stk. 3, 3. pkt., betyder dog, at lovens §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j ikke vil finde anvendelse i forhold til Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation. Det skyldes, at de nævnte bestemmelser omhandler Ankestyrelsens tilsyn med den adoptionsformidlende virksomhed, og det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt, at bestemmelserne finder anvendelse for Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.

Samlet set sikrer § 30, stk. 3, i adoptionsloven varetagelsen af presserende opgaver på området for internationale adoptioner i perioden efter DIA's afvikling, og indtil der er opnået klarhed over fremtiden for formidling af internationale adoptioner til Danmark, og denne løsning er implementeret.

Den 31. oktober 2024 afsluttede DIA sit arbejde som adoptionsformidlende organisation. Som følge heraf ændrede social- og boligministeren ved bekendtgørelse nr. 1120 af 29. oktober 2024 om adoption reglerne om behandling af sager om formidling af international adoption sådan, at Ankestyrelsen midlertidigt overtog DIA's opgaver med adoptionsformidling, herunder PAS-opgaverne, pr. 1. november 2024. Disse regler er videreført i den gældende adoptionsbekendtgørelse, jf. bekendtgørelse nr. 1755 af 30. december 2024.

I forbindelse med Ankestyrelsens overtagelse af formidlingsopgaven iværksatte Social- og Boligministeriet et intensiveret tilsyn hermed. Tilsynet er iværksat som en del af Social- og Boligministeriets departementale tilsyn med de underliggende myndigheders opgavevaretagelse og interne administration.

Efter § 2, stk. 1, i nr. 679 af 11. juni 2024 om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption) trådte loven i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Efter bestemmelsens stk. 2 ophæves § 30, stk. 3, i adoptionsloven den 1. juli 2025.

Bestemmelsen i § 2, stk. 2, er en såkaldt solnedgangsklausul, og efter bemærkningerne til den er den begrundet i, at § 30, stk. 3, i adoptionsloven alene har til formål at udgøre et sikkerhedsnet for de verserende sager, der var på DIA's venteliste pr. 16. januar 2024, indtil der er identificeret løsninger med hensyn til den fremtidige tilrettelæggelse af international adoption til Danmark. Der henvises til Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 187 som fremsat, side 7-8.

2.2. Social- og Boligministeriets overvejelser

Social- og Boligministeriet er i færd med at overveje, hvordan den internationale adoptionsformidling til Danmark bedst organiseres med henblik på at håndtere de udfordringer, som international adoptionsformidling står over for i dag. Samtidig skal både adopterede og adoptanter fortsat have tilbud om Post Adoption Service (PAS).

Mens der tages stilling til den fremtidige tilrettelæggelse af formidling af international adoption i Danmark, er det nødvendigt at sikre, at den gældende midlertidige ordning ikke bortfalder den 1. juli 2025 sådan, at der dels fortsat kan formidles børn til de adoptanter, der pr. 16. januar 2024 var opført på ventelisten hos DIA, og dels fortsat kan tilbydes PAS til de adopterede. Den aktuelle midlertidige varetagelse af international adoptionsformidling bør således fortsætte indtil den 1. januar 2027, mens en løsning for den fremtidige adoptionsformidling søges vedtaget og implementeret.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 2, stk. 2, i lov nr. 679 af 11. juni 2024 om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption) ændres således, at Ankestyrelsens hjemmel til at varetage opgaven med international adoptionsformidling først bortfalder den 1. januar 2027.

Forslaget vil betyde, at 30, stk. 3, i adoptionsloven ikke vil blive ophævet pr. 1. juli 2025, men først pr. 1. januar 2027. Dermed vil Ankestyrelsen skulle fortsætte sit arbejde med international adoptionsformidling indtil den 1. januar 2027, mens en løsning for den fremtidige adoptionsformidling søges vedtaget og implementeret.

Social- og Boligministeriet vil fortsat skulle føre tilsyn med Ankestyrelsens varetagelse af formidlingsopgaven.

For nærmere om betydningen af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det vurderes, at lovforslaget vil medføre merudgifter på 3,1 mio. kr. i 2025 (perioden 1. juli til 31. december) og 6,3 mio. kr. i 2026.

Merudgifterne vedrører for det første ressourceforbrug, der ligger ud over de gebyrer, som adoptanterne betaler for at søge om at få formidlet et udenlandsk barn til adoption.

For det andet vedrører merudgifterne de opgaver, som Ankestyrelsen vil skulle varetage i tilknytning til adoptionsformidlingen. Det drejer sig for det første om overholdelse af forpligtelsen til at sende opfølgingsrapporter til de lande, som børn adopteres fra. For det andet drejer det sig om overholdelse af forpligtelsen til at yde Post Adoption Services, der navnlig består i bistand til adopterede til at finde deres rødder.

Merudgifterne vedrørende 2025 finansieres ved omprioritering inden for Social- og Boligministeriets ramme.

Merudgifterne vedrørende 2026 finansieres hovedsageligt ved omprioritering af midler, der hidtil har været afsat til international adoptionsformidling. De resterende merudgifter på 2,8 mio. kr. for 2026 finansieres på finansloven for 2026. Da lovforslaget alene vil medføre forlængelse af den gældende midlertidige tilrettelæggelse af formidling af international adoption, vil det ikke have implementeringskonsekvenser for de involverede myndigheder, og det vil heller ikke have digitaliseringsrelaterede konsekvenser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 12. marts 2025 til den 25. marts 2025 (14 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

UDKAST

Adoption og Samfund, Adoption og Samfund Ungdom, Adoptionsnævnet, Adoptionspolitisk Forum, Adoptionstrekanten, Advokatsamfundet, Against Child Trafficking, Amnesty International, Ankestyrelsen, Børnerådet, Danish Korean Rights Group (DKRG), Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender (Grønland), Familieretshuset, Familier for Evigt – Bevar international adoption, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Institut for Menneskerettigheder, Justitsministeriet (Færøerne), Koreaklubben, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Grønland, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Tænk tanken Adoption, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut) og Åbenhed i Adoption.

<i>10. Sammenfattende skema</i>		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Efter de gebyrer, som adoptanterne betaler for at søge om at få formidlet et udenlandsk barn til adoption, og omprioriteringer inden for Social- og Boligministeriets ramme, herunder omprioritering af midler, der hidtil har været afsat til international adoptionsformidling, vil lovforslaget medføre merudgifter på 2,8 mio. kr. i 2026.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen

UDKAST

Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ved § 1 i lov nr. 679 af 11. juni 2024 om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption), blev der i adoptionsloven som § 30, stk. 3, blev indsat en bestemmelse, hvorefter social- og boligministeren kan fastsætte regler om at give Ankestyrelsen tilladelse til som adoptionsformidlende organisation at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Social- og boligministeren kan endvidere fastsætte regler om Ankestyrelsens

UDKAST

adoptionsformidlende aktiviteter, om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder bistand efter adoption (Post Adoption Service), og om betaling og opkrævning af gebyr for adoptionshjælp. §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j finder ikke anvendelse for Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.

Efter § 2, stk. 1, i lov nr. 679 af 11. juni 2024 trådte loven i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Efter bestemmelsens stk. 2 ophæves § 30, stk. 3, i adoptionsloven den 1. juli 2025.

Efter bekendtgørelse nr. 1120 af 29. oktober 2024 om adoption overtog Ankestyrelsen den internationale adoptionsformidling, herunder PAS-opgaverne, pr. 1. november 2024.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.

Det foreslås, at i § 2, *stk. 2*, i lov om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption) ændres »1. juli 2025« til: »1. januar 2027«.

Forslaget vil betyde, at 30, stk. 3, i adoptionsloven ikke vil blive ophævet pr. 1. juli 2025, men først pr. 1. januar 2027. Dermed vil Ankestyrelsen skulle fortsætte sit arbejde med international adoptionsformidling, herunder PAS-opgaverne, efter den 1. juli 2025. Der vil således fortsat være tale om en midlertidig ordning.

Forslaget vil ikke ændre de gældende rammer for den midlertidige internationale adoptionsformidling. Dette vil bl.a. betyde, at der fortsat kun vil blive formidlet børn fra udlandet til adoption i Danmark til adoptanter, der pr. 16. januar 2024 var opført på ventelisten hos DIA. Der vil således fortsat ikke blive optaget nye ansøgere til international adoption.

Social- og Boligministeriet vil fortsat skulle føre tilsyn med Ankestyrelsens varetagelse af formidlingsopgaven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2025.

Til § 3

UDKAST

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis skal kunne sættes i kraft for Grønland.

Adoptionsloven gælder ikke for Grønland, men efter lovens § 41 kan den sættes i kraft for Grønland, hvilket er sket, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010 om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af adoptionsloven.

Loven vil ikke kunne sættes i kraft for Færøerne, da Færøerne har overtaget sagsområdet person-, familie- og arveret, herunder adoption.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p>§ 1</p> <p>I lov nr. 679 af 11. juni 2024 om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption) foretages følgende ændring:</p>
<p>§ 2</p> <p><i>Stk. 1. ...</i></p> <p><i>Stk. 2. § 30, stk. 3, i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, ophæves den 1. juli 2025.</i></p>	<p>1. I § 2, <i>stk. 2</i>, ændres »1. juli 2025« til: »1. januar 2027«.</p>